

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: maj-juni 2023
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Anette Schulz Petersen (SC)
Hold	21A daa

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introforløb: novelle- og lyrikanalyse
Titel 2	Middelalder: folkeviser og folkeeventyr
Titel 3	Taler: retorik- og argumentationsanalyse.
Titel 4	Romantik og romantisme
Titel 5	Fantastisk litteratur
Titel 6	Nyhedsformidling
Titel 7	Det moderne gennembrud
Titel 8	Fortællende journalistik
Titel 9	1890 - 2000: modernisme og realisme
Titel 10	Dokumentargenren
Titel 11	2000 - 2020 eksperimenterende realisme

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Introforløb: novelle- og lyrikanalyse.
Indhold	<p>Værk 1: <i>Radiator</i> af Jan Sonnergaard Om komposition: https://hbdansk.systime.dk/?id=p155 Om fortæller og fremstillingsformer: https://hbdansk.systime.dk/?id=p159 https://hbdansk.systime.dk/?id=p163 Om miljøkarakteristik: https://hbdansk.systime.dk/?id=c478 Om personkarakteristik: https://hbdansk.systime.dk/?id=c479 Om tema og perspektivering: https://hbdansk.systime.dk/?id=p170</p> <p>Om centrallyrik og interaktionslyrik: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c658 Om ydre og indre komposition: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c661</p> <p>Om Billedsprog: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c564 Om Billedskabende sprog: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c560 og Stilistiske figurer: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c553</p> <p><i>Præludium</i> af Steen Steensen Blicher <i>Vildvej</i> af Ursula Andkjær Olsen <i>I spisevognen</i> af Klaus Rifbjerg <i>Kufferten</i> af Henrik Nordbrandt</p>
Omfang	20 x 90 minutter 250 sider
Særlige fokuspunkter	At øve novelleanalyse og lyrikanalyse At kende til realisme. At øve forskellige notatteknikker At analysere rim og billedsprog.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, skriftligt arbejde, pararbejde

Titel 2	Middelalder - Folkeviser og folkeeventyr
Indhold	<ul style="list-style-type: none">• <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> Om middelalderen<ul style="list-style-type: none">○ Middelalderens litteratur○ Folkeviser○ Folkeeventyr<ul style="list-style-type: none">▪ https://litthist.systime.dk/?id=p121▪ https://litthist.systime.dk/?id=p220&L=0▪ https://litthist.systime.dk/index.php?id=135▪ https://litthist.systime.dk/?id=p136 <p><u>Folkeviser:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Germand Gladensvend</i>• <i>Ebbe Skammelsøn</i>• Sorten muld: Venelite: https://www.youtube.com/watch?v=E3fT_itbpEO <p><u>Folkeeventyr:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>De elleve Svaner</i> <p>Perspektivering: HC Andersen: <i>De vilde Svaner</i> (1838) Film: <i>De vilde svaner</i> (2009) Instruktør Ghita Nørby og Peter Flinth</p> <p><i>Skriftlig aflevering: analyse af Snehvide af Nicole Boyle Rødtne (2018)</i></p>
Omfang	18 x 90 minutter 200 sider
Særlige fokus-punkter	At kende periodens vigtigste kendetegn. At kende de vigtigste genrekendetegn for trylleviser, ridderviser og folkeeventyr – herunder særligt folkeeventyrets sproglige genrekendetegn. At kende til psykologisk tolkning.
Væsentligste arbejdsformer	Visualiseringsøvelser, læreroplæg, skriftligt arbejde, pararbejde.

Titel 3	Taler og mundtlighed – med argumentationsanalyse og retorikanalyse
Indhold	<ul style="list-style-type: none">– Rangvid, Mads og Sørensen Mimi: <i>Perspektiver i dansk</i>, Dansk lærerforening, 2018:– Om det retoriske pentagram og talegenrer https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p177– Om stilistiske figurer: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c553– Om billedskabende sprog: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c560– Om billedsprog: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c564– Om Toulmins argumentationsmodel: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c601– Om appelformer: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c606– Om argumentationsgreb: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c610– Om hæderlighed og vægt: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p188 <p>Taler:</p> <ul style="list-style-type: none">* Dronningens nytårstale 2021* Statsminister Mette Frederiksens nytårstale 2021* Tale fra <i>En kort, en lang</i>* Tale fra <i>Festen</i>* Mette Frederiksens 1. maj tale 2017 <p>Argumentation:</p> <ul style="list-style-type: none">* <i>Min generation har angst</i> af Olivia Dam Junget, læserbrev bragt i Politiken 2013* <i>Også plads til tørklæder</i>, leder i Fyens Stiftstidende 2013* <i>Drop reklame for islam</i> af Peter S Olesen, læserbrev bragt i Fyens Stiftstidende 2013* <i>Before the flood</i> af Fisher Stevens med Leonardo DiCaprio
Omfang	10 x 90 minutter 150 sider
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">○ At bestemme talens genre og formål (at underholde, overbevise eller informere)○ At kunne beskrive talens komposition○ At få overblik over en tale ved at bruge Ciceros pentagram○ At analysere argumentationens dele ud fra Toulmins argumentationsanalyse (pointe, begrundelse og grundantagelse)○ At analysere talens eller den skriftlige argumentations virkemidler○ At finde eventuelle argumentationsfejl○ At lave en faglig vurdering af om og hvorfor en tale virker efter hensigten○ At lave en faglig vurdering af om og hvorfor en argumentation virker efter hensigten.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, skriftligt arbejde, pararbejde, at skrive og holde en tale.

Titel 4	Romantik og romantisme
Indhold	<ul style="list-style-type: none">- Om perioden i <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> (i-bog) (p 124, p 161, p 157, p 158, p 159, p 162, p 165) <p>“Indvielsen” (Staffeldt) ”Morgenvandring” og “Der er et yndigt land” (Adam Oehlenschläger)</p> <p>“Danmarks Trøst” (Grundtvig) ”I Danmark er jeg født” HC Andersen</p>
Omfang	10 x 90 minutter 15 sider
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">-gøre rede for de vigtigste kendetegn for den litterære periode, der kaldes romantikken-kende forskel på universalromantik, nyplatonisme og nationalromantik.-kende de vigtigste forfattere i perioden.- gøre rede for de vigtigste kendetegn for den litterære periode, der kaldes romantisme- gøre rede for dobbeltgænger motivet
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuel læsning, visualiseringsøvelser

Titel 5	Fantastisk litteratur
Indhold	<p>Om fantastisk litteratur: Kjældgaard, Lasse Horne: <i>Tøven over for det overnaturlige</i> i Politiken d. 1. september 2014: https://politiken.dk/kultur/boger/art4708086/T%C3%B8ven-over-for-det-overnaturlige fra Litteraturens Huse: https://litteraturenhuse.systeme.dk/?id=1622 Todorov, Tzvetan: <i>Den fantastiske litteratur – en indføring</i>. (s. 27 – 28) 1989.</p> <p>Noveller: BS Ingemann: <i>Glasskabet</i> 1847 Edgar Allan Poe: <i>Den sorte kat</i> 1841 Charlotte Weitze: <i>Biller</i> 1996 Jens Blenstrup: <i>Tyngde</i> 2007</p>
Omfang	10 x 90 minutter 30 sider
Særlige fokus-punkter	Kendskab til den fantastiske genre, herunder til Todorov og den fantastiske tøven. Novelleanalyse med særligt fokus på at vurdere, om der er tale om en fantastisk tekst og på at analysere en utroværdig jeg-fortæller.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuel læsning, visualiseringsøvelser

Titel 6	Nyhedsformidling
Indhold	<p>Kernestof</p> <p><u>Systeme: Perspektiver i dansk:</u> https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p232 (s. 270) https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p234 (s. 273), https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p235 (274 - 280) https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p236 (s. 280 – 286)</p> <ul style="list-style-type: none">- Carl Emil Arnfred m.fl. <i>Flygtningepres åbner for ny kurs</i>, Politiken 2015 (s. 105 i antologien)- <i>Politiken mener: Nordens Ungarn</i>, leder 2015 (s. 107 i antologien)- Gerdur Kristny <i>Drapa</i> (2017) Remediering og værklæsning (4) (digt-samling) <p>Om <i>Drapa</i> i skønlitteratur på p1: https://www.dr.dk/radio/p1/skoenlitteratur-pa-p1/skoenlitteratur-pa-p1-2016-11-23 Om <i>Drapa</i> på forfatterweb.dk (1 side)</p> <p>Supplerende stof: Krarup, Marie: <i>Ja, medlidenhed er misforstået</i>, BT 2015 Sareen, Manu: <i>Nej, det er vores pligt at hjælpe</i>, BT 2015 (s. 108 – 109 i antologien)</p>
Omfang	12 x 90 minutter Ca 100 sider
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">- At kende til begrebet, nyhedskredsløb- At kende til de mest almindelige nyhedsgenrer (herunder skellen mellem informerende tekster og opinionstekster),.- At analysere en nyheds komposition vha. nyhedstrekanten- At analysere en nyheds brug af nyhedskriterier
Væsentligste arbejdsformer	Læsning, kreativ skrivning, remediering, læreroplæg.

Titel 7	Det moderne gennembrud
Indhold	Kernestof <u>Om perioden:</u> Systime: Litteraturhistorien på langs og på tværs (p 125, p 138, p 139, p 140, p 142) <u>Litteratur:</u> Amalie Skram: <i>Karens jul</i> (1885) (norsk) Henrik Pontoppidan: <i>Naadsens Brød</i> (1887) Herman Bang: <i>Den sidste balkjole</i> (1887)
Omfang	12 x 90 minutter Ca 25 sider
Særlige fokuspunkter	Kende periodens vigtigste kendetegn •Lave en novelleanalyse •Gøre rede for realismens skrivestil. •Gøre rede for George Brandes hovedsynspunkter. •Kende til periodens vigtigste forfattere.
Væsentligste arbejdsfor- mer	Skriftlig opgave, tavleoplæg, selvstændigt arbejde

Titel 8	Fortællende journalistik
Indhold	<p>Power point om fortællende journalistik på baggrund af Søren Boy Skjolds <i>Den journalistiske fortælling</i> (2015)</p> <p><i>Bruderon</i>, Hanne Mølby Henriksen (2005) <i>Verdensudstillingens ofre</i>, Johannes V Jensen (1900) <i>Gennemtjekket og gennembullet</i>, (2017) radiofortællinger (Værk 5) https://www.dr.dk/radio/p1/radiofortaellinger/radiofortaellinger-2017-08-24</p> <p>Gøttiske, Martin: <i>På flugt fra Ukraine side om side med kampvogne, luftalarmer og eksplosioner</i> i Politiken 4. marts 2022 https://www.information.dk/udland/2022/03/paa-flugt-ukraine-side-side-kampvogne-luftalarmer-eksplosioner?fbclid=IwAR26aS6r9kkiwCIMfjwtrnbnJniqUSw89cJZpIYOjMZh9g1fn3KVC-AN-6U</p> <p>Kreativ skriveøvelse: <i>VM i Qatars ofre - En hverdagsbegivenhed</i>.</p>
Omfang	8 lektioner 40 sider
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">-At gøre kort rede for den journalistiske fortællings genretræk-At kunne identificere og analysere den journalistiske fortællings brug af litterære virkemidler/fiktionskoder.-At vurdere og diskutere journalistens rolle i den journalistiske fortælling.- At vurdere den journalistiske fortællings objektivitet og troværdighed.- Fokus på skriftlighed
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, læreroplæg, podcast-lytning, selvstændig analyse

Titel 9	Modernisme og realisme 1890 - 2000
Indhold	<p>Kernestof</p> <p>Om perioden i <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> (i-bog)</p> <p>Om modernisme og realisme og om hele perioden generelt: https://litthist.systeme.dk/?id=p126 (0,5 side) https://litthist.systeme.dk/?id=p169 (1 side) https://litthist.systeme.dk/?id=p170 (2,5 sider)</p> <p>Om tidlig modernisme: Ekspressionisme og Tom Kristensen https://litthist.systeme.dk/?id=c461 til og med c469 (ca 3 sider)</p> <p>Om folkelig realisme og socialrealisme: https://litthist.systeme.dk/?id=p172 (3 sider)</p> <p>Om efterkrigsmodernisme (Heretica og eksistentialisme) https://litthist.systeme.dk/?id=p173 (5,3 sider)</p> <p>Om 60'ers modernisme (Rifbjerg og Seeberg og eksistentialisme) https://litthist.systeme.dk/?id=p174 (4,4 sider)</p> <p>Om Storbymodernisme (Michael Strunge): https://litthist.systeme.dk/?id=c521 Debat i "Bazar" 1984 med bl.a. Michael Strunge og Lola Baidel https://www.youtube.com/watch?v=LJ2CBn0J0iA</p> <p>Tidlig modernisme: Tom Kristensen: <i>Det blomstrende slagsmål</i> (ekspressionisme)</p> <p>Folkelig realisme og socialrealisme: Martin Andersen Nexø: <i>Lønningsdag</i> (socialrealisme)</p> <p>Efterkrigsmodernisme: Martin A Hansen: <i>Paradisøbler</i> (eksistentialisme) Karen Blixen: <i>Ringene</i> (eksistentialisme)</p> <p>60'ers-modernisme: Peter Seeberg: <i>Hjulet</i> (eksistentialisme)</p> <p>Storbylyrik: Michael Strunge: <i>Den hæsle by</i> og <i>Natmaskinen</i> (1981)(storbymodernisme/80'ers lyrik)</p>

Omfang	12 x 90 minutter Ca 100 sider
Særlige fokuspunkter	Kende forskel på realisme og modernisme Lave lyrikanalyse og novelleanalyse Gøre rede for realismens og modernismens skrivestil. Kende til periodens vigtigste forfattere.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, læreroplæg, pararbejde, selvstændig analyse

Titel 10	Dokumentargenren
Indhold	<p>Om dokumentaren og forholdet til virkeligheden: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=224</p> <p>Om tegn på fikcionalisering: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=148#c373</p> <p>Om tegn på autenticitet: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=148#c375</p> <p>Dokumentarter/-genrer: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=225#c811</p> <p>Om analyse af filmiske virkemidler: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=226</p> <p>Film/filmklip: Klip fra Lars Engels: Natlæger på Vesterbro (1990) Klip fra Kasper Torsting: Rocket Brothers (2003) Drabet på kælkebakken (Norsk dokumentarserie fra 2021. (Brennpunkt: Drabet i Akebakken), Episode 1-3 2021 https://www.dr.dk/drtv/episode/drabet-paa-kaelkebakken_-silje_321511 (værklæsning)</p> <p>Supplerende stof: Drabet på kælkebakken, episode 4</p> <p>Anmeldelse: https://politiken.dk/kultur/set_og_hoert/art8841545/Hvis-jeg-skulle-undervise-i-tv-dokumentar-ville-denne-ligge-aller%C3%B8verst-i-bunken-af-pensum</p>
Omfang	12 lektioner 100 sider
Særlige fokuspunkter	-At gøre rede for og identificere følgende dokumentarter: Den autoritative, den observerende, den interaktive og den performative dokumentar. -At analysere følgende filmiske virkemidler: klipning, rekonstruktion, billedbeskæring, perspektiv, lyd, lys og billedsymbolik. - At undersøge en dokumentarfilms brug af tegn på autenticitet og tegn på fikcionalisering. - i forlængelse af analysen at vurdere dokumentarens troværdighed.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, læreroplæg, selvstændig analyse

Titel 10	2000 - 2020: Eksperimenterende realisme
Indhold	<ul style="list-style-type: none">- Om eksperimenterende realisme her: https://litthist.systime.dk/?id=127#c1005- Om social ulighed her: https://litthist.systime.dk/?id=293#c1494- Om realismen her: https://litthist.systime.dk/?id=294#c1501.- Om autofiktion her: https://litthist.systime.dk/?id=294#c1502.- Om realismens rå og direkte sprog her: https://litthist.systime.dk/?id=294#c1516 <p>Yahya Hassan: <i>BARNDOM</i>, 2013 Thomas Korsgaard: <i>Hvis der skulle komme et menneske forbi</i>, 2017 (værklæsning)</p>
Omfang	12 lektioner 350 sider
Særlige fokuspunkter	- At kende til den eksperimenterende realisme i det 21. århundrede med særligt fokus på socialrealisme og autofiktion. - At kende til autofiktion og dobbeltkontrakt - At øve lyrik- og romananalyse
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, læreroplæg, selvstændig analyse